

The Millie Arbesfeld
Midreshet Yom Rishon

Sunday Morning Learning Program for Women

WWW.MIDRESHETYOMRISHON.ORG

Lech Licha:
The Journey of One Man,
the Destiny of One Nation

Mrs. Michal Horowitz
Sunday, October 27, 2019 /

כז תשרי, תשע"ט

Bereishis 1:1

בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ

Rashi

בראשית. אמר רבי יצחק לא היה צריך להתחיל את התורה אלא מהחדש הזה לכם, שהיא מצוה ראשונה שנצטוו בה ישראל, ומה טעם פתח בבראשית? משום כח מעשיו הגיד לעמו לתת להם נחלת גוים (תהילים קיא), שאם יאמרו אמות העולם לישראל לסטים אתם, שכבשתם ארצות שבעה גוים, הם אומרים להם כל הארץ של הקב"ה היא, הוא בראה ונתנה לאשר ישר בעיניו, ברצונו נתנה להם, וברצונו נטלה מהם ונתנה לנו

Bereishis 11:26-32

וַיְחִי־תָרַח שְׁבַע־עִים שָׁנָה וַיֹּולֵד אֶת־אֲבָרָם אֶת־נָחוֹר וְאֶת־הָרָן:

וְאַלְהַ תּוֹלְדַת תָּרַח תָּרַח הוֹלִיד אֶת־אֲבָרָם אֶת־נָחוֹר וְאֶת־הָרָן וְהָרָן הוֹלִיד אֶת־לוֹט:

וַיָּמָת הָרָן עַל־פְּנֵי תָרַח אָבִיו בְּאָרֶץ מוֹלְדָתוֹ בְּאוּר כְּשָׂדִים:

וַיִּלְחַ אֲבָרָם וְנָחוֹר לָהֶם נָשִׁים שֵׁם אֶשֶׁת־אֲבָרָם שְׂרַי וְשֵׁם אֶשֶׁת־נָחוֹר מִלְכָּה בַת־הָרָן אֲבִי־מִלְכָּה וְאֲבִי יִסְכָּה:

וַתְּהִי שְׂרַי עֲקָרָה אִיו לָהּ וְלֹד:

וַיִּלְחַ תָּרַח אֶת־אֲבָרָם בְּנֹו וְאֶת־לוֹט בְּרֵ־הָרָן בְּרֵ־בְנָו וְאֶת שְׂרַי כָּלְתוּ אֶשֶׁת אֲבָרָם בְּנֹו וַיִּצְאוּ אֹתָם מְאוּר כְּשָׂדִים לָלֶכֶת אֶרְצָה כְּנַעַן וַיָּבֹאוּ עַד־חָרָן וַיִּשְׁבוּ שָׁם:

וַיְהִיו יְמֵי־תָרַח חֲמֵשׁ שָׁנִים וּמְאַתִּים שָׁנָה וַיָּמָת תָּרַח בְּחָרָן

Ramban - Bereishis 12:6

ויעבר אברם בארץ עד מקום שכם אומר לך כלל תבין אותו בכל הפרשיות הבאות בענין אברהם יצחק ויעקב והוא ענין גדול הזכירוהו רבותינו בדרך קצרה ואמרו (תנחומא ט) כל מה שאירע לאבות סימן לבנים ולכן יאריכו הכתובים בספור המסעות וחפירות הבאות ושאר המקרים ויחשוב החושב בהם כאלו הם דברים מיותרים אין בהם תועלת וכולם באים ללמד על העתיד

Devarim 11:12

אָרֶץ, אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ דִרְשׂ אֹתָהּ: תָּמִיד, עֵינֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בָּהּ--מֵרְשִׁית הַשָּׁנָה, וְעַד אַחֲרִית שָׁנָה

R' Soloveitchik zt'l, "*Ha'sharas ha'Shechina*, the reality of the Divine Presence, is a continuous process in E"Y; it is part of the climate. Just as there are different kinds of climates, cold climates and warm climates, similarly there are climates completely devoid of the Divine Presence and climates very conducive to it. Just as it is natural to get up in the morning and see the sun shining or hear the rain falling, so it is natural in E"Y to get up in the morning and find the *Shechinah*. Just as one who walks out in the rain must get wet, and one who walks out in the sunshine must feel warm, so too, one who lives in E"Y must feel and absorb the *ruach ha'kodesh*, must simply be saturated with *kevod Elokim*. Certain places where the prophets thousands of years ago had conversations with HKB"H are still endowed with the potential of *hasharas ha'Shechina* for everyone.

"Those who want to can receive it, even today. Anyone who is in E"Y and kisses the stones the prophets walked on merits to share in the Divine Presence regardless of whether he is a great rabbinic scholar or not. The gates of Heaven are open to Tzion. Anything that emerges or comes down from the gates of Heaven comes down to Tzion. There are special windows in Heaven that are only open to Zion. ... עיני יהוה אלהיך בה--מרשית השנה, ועד אחרית שנה. No other land in the world can imitate this quality. All one need do is open oneself up to the divine flow, which is like dew or a stream coming down upon the land from Heaven."¹

Bereishis 12:1-2

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל-אַבְרָם, לֵךְ-לְךָ מֵאֶרֶץ וּמְוֹלָדֶיךָ וּמִבֵּית אָבִיךָ, אֶל-הָאָרֶץ, אֲשֶׁר אֲרָאךָ
וְאָעֶשֶׂב, לְגוֹי גָדוֹל, וְאַבְרָכְךָ, וְאַגְדֹּלָה שְׁמֹךָ; וְהָיָה, בְּרַכָּה

Bereishis 26:1-6

וַיְהִי רֵעַב בְּאֶרֶץ מִלְבָּד הָרָעֵב הָרֹאשׁוֹן אֲשֶׁר הָיָה בִּימֵי אַבְרָהָם וַיֵּלֶךְ יִצְחָק אֶל-אַבְיִמֶלֶךְ מֶלֶךְ-פְּלִשְׁתִּים
גְּרָרָה:

וַיֹּאמֶר אֵלָיו יְהוָה וַיֹּאמֶר אֶל-תְּנֶדֶד מִצְרַיִמָּה שָׁכֵן בְּאֶרֶץ אֲשֶׁר אָמַר אֵלָיךָ:

גּוֹר בְּאֶרֶץ הַזֹּאת וְאַהֲיָה עִמָּךְ וְאַבְרָכְךָ כִּי-לֹךְ וְלִזְרַעְךָ אֶתְּךָ אֶת-כָּל-הָאָרֶץ הָאֵל וְהַקְמַתִּי אֶת-הַשְּׂבַע
אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי לְאַבְרָהָם אָבִיךָ:

וְהִרְבִּיתִי אֶת-זֶרְעֶךָ כְּכֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם וְנָתַתִּי לְזֶרְעֶךָ אֶת-כָּל-הָאָרֶץ הָאֵל וְהַתְּבַכְּוּ בְּזֶרְעֶךָ כָּל-גּוֹיֵי הָאָרֶץ:

עָקֵב אֲשֶׁר-שָׁמַע אַבְרָהָם בְּקִלְי וַיִּשְׁמַר מִשְׁמַרְתִּי מִצּוֹתַי חֲקוֹתַי וְתוֹרֹתַי:

וַיֵּשֶׁב יִצְחָק בְּגָרָר

Bereishis 28:10-17

וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר שָׁבַע וַיֵּלֶךְ חֲרָנָה:

¹ The Lord is Righteous in All His Ways, p.308-309

ויפגע במקום וילן שם כִּי־בא השמש ויקח מאבני המקום וישם מראשתיו וישכב במקום ההוא:
 ויחלם והנה סלם מצב ארצה וראשו מגיע השמימה והנה מלאכי אלהים עלים וירדים בו:
 והנה יהוה נצב עליו ויאמר אני יהוה אלהי אברהם אביך ואלהי יצחק הארץ אשר אתה שכב עליה לך
 אֶתְנָנָה וּלְזָרְעֶךָ:
 והיה זרעך כעפר הארץ ופרצת ימה וקדמה וצפנה ונגבה ונברכו בכך כל משפחות האדמה וזרעך:
 והנה אנכי עמך ושמרתיו בכל אשר תלך והשבתיך אל־האדמה הזאת כי לא אעזבך עד אשר
 אס־עשיתי את אשר־דברתי לך:

ויקץ יעקב משנתו ויאמר אכן יש יהוה במקום הזה ואנכי לא ידעתי:
 וירא ויאמר מה־נורא המקום הזה אין זה כי אם־בית אלהים וזה שער השמים:

Shemos 3:5-10

ויאמר אל־תקרבו הלם של־נעליך מעל רגליך כי המקום אשר אתה עומד עליו אדמת־קדש הוא:
 ויאמר אנכי אלהי אביך אלהי אברהם אלהי יצחק ואלהי יעקב ויסתר משה פניו כי ירא מהביט
 אל־האלהים:
 ויאמר יהוה ראה ראיתי את־עני עמי אשר במצרים ואת־צעקתם שמעתי מפני נגשיו כי ידעתי
 את־מכאביו:
 וארד להצילו מיד מצרים ולהעלותו מ־הארץ ההוא אל־ארץ טובה ורחבה אל־ארץ זבת חלב ודבש
 אל־מקום הכנעני והחתי והאמרי והפריזי והחוי והיבוסים:
 ועתה הנה צעקת בני־ישראל באה אלי וגם־ראיתי את־הלחץ אשר מצרים לחצים אתם:
 ועתה לכה ואשלחך אל־פרעה והוצא את־עמי בני־ישראל ממצרים

Yehoshua 1:1-6

ויהי אחרי מות משה עבד יהוה ויאמר יהוה אל־יהושע ב־נון משנת משה לאמר:
 משה עבדי מת ועתה קום עבר את־הירדן הזה אתה וכל־העם הזה אל־הארץ אשר אנכי נתן להם
 לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל:
 כל־מקום אשר תדרך כִּי־רגלכם בו לכם נתתיו כאשר דברתי אל־משה:
 מהמדבר והלבנון הזה ועד־הנהר הגדול נהר־פרת כל ארץ החתים ועד־הים הגדול מבוא השמש יהיה
 גבולכם:
 לא־יתיצב איש לפניך כל ימי חייך כאשר הייתי עם־משה אהיה עמך לא ארפך ולא אעזבך:
 חזק ואמץ כי אתה תנחיל את־העם הזה את־הארץ אשר־נשבעתי לאבותם לתת להם

Vayikra 18:24-28

אל־תִּטְמְאוּ בְּכָל־אֱלֹהַ כִּי בְּכָל־אֱלֹהִים נִטְמְאוּ הַגּוֹיִם אֲשֶׁר־אֲנִי מְשַׁלַּח מִפְּנֵיכֶם:
 וּתְטַמְא הָאָרֶץ וְאֶפְקֹד עֲוֹנָהּ עָלֶיהָ וּתְקַא הָאָרֶץ אֶת־יִשְׁבֵּיהָ:
 וּשְׁמַרְתֶּם אֹתָם אֶת־חֻקֹּתַי וְאֶת־מִשְׁפָּטַי וְלֹא תַעֲשׂוּ מִכָּל הַתּוֹעֵבֹת הָאֵלֶּה הָאֲזוּחַ וְהַגֵּר וְהַגֵּר בְּתוֹכְכֶם:
 כִּי אֶת־כָּל־הַתּוֹעֵבֹת הָאֵל עָשׂוּ אֲנָשֵׁי־הָאָרֶץ אֲשֶׁר לִפְנֵיכֶם וּתְטַמְא הָאָרֶץ:
 וְלֹא־תִקְיָא הָאָרֶץ אֶתְכֶם בְּטַמְאָכֶם אֲתָהּ בְּאֲשֶׁר קָצָה אֶת־הַגּוֹי אֲשֶׁר לִפְנֵיכֶם:

Ramban, Vayikra 18:24-25

ותטמא הארץ ואפקוד עונה עליה ותקיא הארץ החמיר הכתוב בעריות בעבור הארץ שתטמא בהן, ותקיא הנפשות העושות. והנה העריות חובת הגוף, ואינן תלויות בארץ אבל סוד הדבר בכתוב שאמר (דברים לב ח, ט) בהנחל עליון גוים בהפרידו בני אדם יצב גבולות עמים וגו' כי חלק ה' עמו וגו'. והענין כי השם הנכבד ברא הכל, ושם כח התחתונים בעליונים. ונתן על כל עם ועם בארצותם לגוייהם כוכב ומזל ידוע, כאשר נודע באצטגנינות. וזהו שנאמר (דברים ד יט) אשר חלק ה' אלהיך אותם לכל העמים, כי חלק לכולם מזלות בשמים וגבוהים עליהם מלאכי עליון נתנם להיותם שרים עליהם... והנה השם הנכבד הוא אלהי האלהים ואדוני האדונים לכל העולם **אבל ארץ ישראל אמצעות הישוב היא נחלת ה' מיוחדת לשמו, לא נתן עליה מן המלאכים קצין שוטר ומושל בהנחילו אותה לעמו המיוחד שמו, זרע אוהביו.** וזהו שאמר (שמות יט ה) והייתם לי סגולה מכל העמים כי לי כל הארץ וכתוב (ירמיהו יא ד) והייתם לי לעם ואנכי אהיה לכם לאלהים, לא שתהיו אתם אל אלהים אחרים כלל. והנה קידש העם היושב בארצו בקדושת העריות וברובי המצות להיותם לשמו. ולכך אמר (להלן כ כב) ושמרתם את כל חוקותי ואת כל משפטי ועשיתם אותם ולא תקיא אתכם הארץ וכתוב (שם פסוק כד) ואמר לכם אתם תירשו את אדמתם ואני אתננה לכם לרשת אותה אני ה' אלהיכם אשר הבדלתי אתכם מן העמים. יאמר כי הבדיל אותנו מכל העמים אשר נתן עליהם שרים ואלהים אחרים, בתנו לנו את הארץ שיהיה הוא יתברך לנו לאלהים ונהיה מיוחדים לשמו. והנה הארץ שהיא נחלת השם הנכבד תקיא כל מטמא אותה ולא תסבול עובדי ע"ז ומגלים עריות והנה בחוצה לארץ אע"פ שהכל לשם הנכבד אין הטהרה בה שלימה בעבור המשרתים המושלים עליה והעמים תועים אחרי שריהם לעבוד גם אותם

...

כי הכל מאתו יתברך והנה השם הנכבד יתברך אלהי האלהים בחוץ לארץ ואלהי ארץ ישראל שהיא נחלת ה'... וכן שנו בספרא (קדושים יא יד) ולא תקיא הארץ אתכם וגו', **ארץ ישראל אינה כשאר ארצות אינה מקיימת עוברי עבירה.** ובספרי ואין עמו אל נכר (דברים לב יב), שלא תהא רשות לאחד משרי האומות לבא לשלוט בכם... והוא מאמרם, **כל הדר בחוצה לארץ דומה כמי שאין לו אלוה** שנאמר (להלן כה לח) לתת לכם את ארץ כנען להיות לכם לאלהים... **כל זמן שאתם בארץ כנען הייתי לכם לאלהים אין אתם בארץ כנען כביכול אין אני לכם לאלהים**

...

ומן הענין הזה אמרו בספרי, ואבדתם מהרה (דברים יא יז), אף על פי שאני מגלה אתכם מן הארץ לחוצה לארץ, **היו מצויינין במצות שכשתחזרו לא יהו עליכם חדשים**. משל לאדון שכעס על אשתו ושלחה לבית אביה אמר לה הוי מתקשטת תכשיטים שכשתחזרי לא יהיו עליך חדשים

וכן אמר ירמיה (לא כ) הציבי לך ציונים אלו המצות שישראל מצוינין בהם. והנה הכתוב שאמר (דברים יא יז-יח) ואבדתם מהרה ושמעתם את דברי אלה וגו' אינו מחייב בגלות אלא בחובת הגוף כתפילין ומזוזות ופירשו בהן כדי שלא יהו חדשים עלינו כשנחזור לארץ. **כי עיקר כל המצות ליושבים בארץ ה'**. ולפיכך אמרו בספרי, וירשתם אותה וישבתם בה ושמרתם לעשות (דברים יא לא-לב), **ישיבת ארץ ישראל שקולה כנגד כל המצות שבתורה**

...

וזו היא מצות יעקב אבינו לביתו ולכל אשר עמו בשעת ביאתם לארץ (בראשית לה ב) הסירו את אלהי הנכר אשר בתוכם. והשם, לו לבדו נתכנו עלילות, שמתה רחל בדרך בתחילת בואם בארץ

ולא הכניס לארץ שתי אחיות

כי בזכותה לא מתה בחוצה לארץ, ובזכותו לא ישב בארץ עם שתי אחיות. והיא היתה הנשאת באיסור האחוה. ונראה שנתעברה מבנימין קודם בואם בשכם ולא נגע בה בארץ כלל מפני הענין שהזכרנו

Vayikra 26:32

וְהִשְׁמַתִּי אֶנִּי אֶת־הָאָרֶץ וְשָׂמְמוּ עָלֶיהָ אִיְבֵיכֶם הַיֹּשְׁבִים בָּהּ

Rashi

והשמתי אני את הארץ. זו מדה טובה לישראל, שלא ימצאו האויבים נחת רוח בארצם, שתהא שוממה מיושביה

Isaiah 60:8

מִי־אֵלֶּה, כְּעָב תְּעוֹפְיָנָה; וְכִיוֹנִים, אֶל־אֲרָבְתֵיהֶם

Who are these that fly along like clouds, like doves to their nests?